

การตั้งคำถามเชิงวิพากษ์กับอัตลักษณ์เดิร์กในเยอรมนี
ใน *พระจันทร์กลืนดาว* (*Der Mond isst die Sterne auf*)
ของดีเลค ซาพท์จีโอกลู (Dilek Zaptcioglu) *

ศิริพร ศรีวรกานต์**

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้ศึกษาวรรณกรรมสำหรับเยาวชนของเยอรมันเรื่อง *พระจันทร์กลืนดาว* (*Der Mond isst die Sterne auf*) ของดีเลค ซาพท์จีโอกลู (Dilek Zaptcioglu) ผู้ประพันธ์ผูกเรื่องให้ตัวบทดำเนินเรื่องในช่วงทศวรรษ 1990 อันเป็นระยะเวลาซึ่งโศกนาฏกรรมที่เคยเกิดขึ้นกับชาวยิวช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้หวนกลับมาสร้างความน่าสะพรึงกลัวให้แก่ชาวเดิร์กในเยอรมนี คนเดิร์กรุ่นพ่อแม่มองปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติผู้มาอาศัยอยู่ในสังคมเยอรมันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับชาวเดิร์กในปัจจุบันมีความคล้ายคลึงกับสิ่งที่เคยเกิดขึ้นกับชาวยิวในอดีต กล่าวคือ มีการถูกกดขี่ในลักษณะคล้ายกัน ทำให้เขาประสบกับภาวะหลอนจากการยึดโยงชาวเดิร์กเข้ากับชาวยิว และการยึดโยงความทรงจำเกี่ยวกับนาซีในอดีตเข้ากับนาซีใหม่หรือ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “มาตุภูมิ ปรากฏการณ์ของคนพลัดถิ่น ภาพลักษณ์สังคมเยอรมัน: การศึกษาวรรณกรรมเยาวชนของเยอรมันที่เขียนโดยนักเขียนพลัดถิ่น” ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่ กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ ดร. ฌอนมวล์ ธีรฤเทพที่ให้คำแนะนำสำหรับบทความนี้

** อาจารย์ประจำ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นีโอนาซี (Neo-Nazi) แม้จะดูเหมือนว่าตัวละครพ่อเป็นคนรุ่นเก่าที่ไม่สามารถต่อรอกทาง
อัตลักษณ์ แต่อันที่จริงแล้วพ่อไม่ได้เป็นเช่นนั้น อย่างไรก็ตาม พ่อมีความขัดแย้งในตนเอง เห็นได้
จากการที่พ่อมีสองบ้าน พ่อแต่งงานและดำเนินชีวิตครอบครัวทั้งกับหญิงชาวเยอรมันและ
หญิงชาวเติร์กในเวลาเดียวกัน ตัวละครซึ่งเป็นตัวแทนของคนเติร์กรุ่นลูกที่แตกต่างไปจาก
คนรุ่นพ่อ ได้แก่ อิตนากับเออเมอร์ ในขณะที่อิตนารู้จักที่จะเล่นกับอัตลักษณ์และ
มีเล่ห์เหลี่ยมในการต่อรองอัตลักษณ์เพื่อผลประโยชน์ เออเมอร์กลับถูกวางอยู่ในฐานะ
ผู้สังเกตการณ์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคติความของพ่อหรือความรุนแรงทางชาติพันธุ์ นั้นอาจบ่งบอก
ว่าเขาไม่ได้ผูกโยงตนเองกับชาติพันธุ์และสามารถผูกสัมพันธ์ได้กับทุกคน ผู้วิจัยเสนอว่า
ผู้ประพันธ์ตั้งคำถามเชิงวิพากษ์กับอัตลักษณ์เติร์กโดยใช้กลยุทธ์การต่อรองอัตลักษณ์และพื้นที่
ทางสังคมของตัวละครเติร์กในสังคมเยอรมัน ในการใช้กลยุทธ์ดังกล่าว ผู้ประพันธ์เสนอความ
รุนแรงข้ามพันพรมแดนเชื้อชาติและส่งเสริมให้เด็กเยอรมันรุ่นใหม่จับกลุ่มเป็นเพื่อนกัน
โดยไม่แบ่งแยกเขาแยกเราซึ่งจะช่วยลดทอนความแปลกแยกระหว่างคนต่างวัฒนธรรมในสังคม
เยอรมันได้ในระดับหนึ่ง

คำสำคัญ: วรรณกรรมสำหรับเยาวชน, การต่อรองอัตลักษณ์, คนเติร์กในเยอรมนี,
ความรุนแรงข้ามพันพรมแดนเชื้อชาติ, นีโอนาซี

Problematizing Turk Identity in Germany in Dilek Zaptcioglu's *Der Mond isst die Sterne auf*

Siriporn Sriwarakan*

Abstract

This article explores Dilek Zaptcioglu's young adult novel, *Der Mond isst die Sterne auf*. The story is set in the 1990s when the same tragedy which had once happened to the Jews during World War II reoccurred and terrified the Turks in Germany. A Turkish character, as a father of the old migrant generation, finds the situation similar to that which happened to the Jews. In his view, Turkish migrants are persecuted in the same way as the Jews were by the Nazis; consequently, he is haunted by his thought of connecting the old Nazis to the neo Nazis and comparing the Turkish migrants with the Jews. It seems that the father character cannot negotiate with his identity. In fact, he can but he has a conflict with himself. This can be seen in his dual-family with two wives: one German and the other Turkish. His children, on the other hand, are different from their father. The two children characters, Adnan and Ömer, are representatives of the younger generation of German-Turks. Adnan is depicted

* Lecturer, Department of Comparative Literature, Chulalongkorn University

as a figure who knows how to play upon identity and has tricks to negotiate with his identity for certain benefits. Ömer, on the other hand, is presented as an observer of all incidents, especially his father's legal conflict and racial violence. This may suggest that Ömer is not bound to a Turk identity and is able to establish relationships with anyone. I argue that the author problematizes the Turk identity through the strategies of identity negotiation and making a social space for Turkish migrants in Germany. In doing so, the author deploys violence beyond ethnic boundaries and encourages German youth to have a close relationships with one another in order to eliminate the sense of alienation among people of different cultures in Germany.

Keywords: young adult novel, identity negotiation, Turks in Germany, violence beyond ethnic boundaries, neo-Nazis